

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

**Divinae Proventientiae Vestigia in Conrectore Georgio
Christiano Ibbeken Deprehensa D. XIX. Septemb. A. C.
MDCCXXXVIII. In Schola Oldenburgensi Contemplanda
Stitit**

Ibbeken, Rudolph

Oldenburgi, [1738?]

VD18 90659449

[Divinae Proventientiae Vestigia in Conrectore Georgio Christiano Ibbeken
Deprehensa D. XIX. Septemb. A. C. MDCCXXXVIII. In Schola Oldenburgensi
Contemplanda Stitit]

urn:nbn:de:gbv:45:1-19392

ע"י

Incidit, Auditores omnium Ordinum honoratissimi, incidit aetas nostra in ea tempora, quibus, non intergentes tantum Deum ignorantes, sed inter eos etiam, qui se populum Filii DEI esse profitentur, eo nonnulli, temeritatis dicam an insaniae? prolabuntur, ut omnia vel casu fortuito volui, vel humanis consiliis gubernari, diuinam autem providentiam rebus nostris nequaquam praesse, nobisque non prospicere, & sibi persuadere cupiant ipsi, & aliis quandoque persuadere conentur.

Quo major horum mortalium calamitas & nunc est & olim erit; eo majores Deo optimo maximo agenda sunt gratiae, quod hoc potissimum seculo ingens extitit virorum doctissimorum numerus, qui diuinam gubernationem non in infinito tantum Christi regno, non in summis tantum huius orbis imperiis, sed in minimis etiam & contemptissimis lapillis, herbis, animalculis corporisque nostri partibus conspicuam esse non minori ingenii acumine, quam pietatis ardore, ad oculum ostenderunt. Hoc nobis studium ab eo, qui omnia condidit & gestat, nostro ipsorum commodo, saepe ac serio commendatum esse, ne pueri quidem nostri nesciunt. Quis enim quaeso, non audiuit, quae devolucris aëreis, de terrestribus liliis, de ca-

pitis nostri capillis, summi moderatoris curæ subiectis, nobis autem plena fiducia mente considerandis, pronuntiavit ille, qui suo nos sanguine DEO vindicavit? Sane multæ nobis, & graues & inanes, de futuris rebus eximerentur sollicitudines, si, quæ singulis nobis a partu iam concessa sunt beneficia, sæpius & cum cura expenderemus. Mihi quidem constitutum est, Auditores, divinæ Providentiæ vestigia, in filio, quem Con-Rectorem cœlesti munere video, deprehensa in hoc splendido confesso, tenui sermone indicare potius, quam explicare. Quod ut sine arrogantia, sine cuiusquam fastidio fiat, à Deo, qui hanc mihi linguam dedit, & à Vobis, qui me benignis auribus audire soletis, quo debeo cultu ac studio, etiam atque etiam peto.

In uterum matris pia cogitatione regreditur diligentissimus diuinarum viarum indagator, David. Ita enim supremum Numen celebrat: Ago tibi gratias, quod tam abstrusa ratio mirifice in me adhibita est. Non te latere mei artus, cum in abdito fierem, ingeniose contextus in ima terra. Tu quoque, mi fili, cogita, quid evenerit ante, quam tu hanc lucem intuereris. Iacebat anno post Deum inter homines natus 1713, parens tuus, morti quam vitæ in pleborumque oculis vicinior; fatigabatur multis & sollicitudinibus & laboribus mater minime robusta: Tu tamen, quasi dolorum filius, viuus, integer ac saluus edebaris in lucem. Edebaris autem, me absente, si non eo momento, ea certe hora, qua partum felicem ab autore vitæ expetebant mecum, qui preces alias inusitatas in istius temporis periculis fundebant publice.

Hominum non male nobis cupientium consiliis destinata tibi erat nutrix, matris imbecillitatem subleuatura. Sed serpens in Struckhusanis agris contagio impediabat, quo minus ab illis ad nos admittenda videretur quæ tibi lac præbere cogitabat. Parens igitur Tua, pia profecto parens, tuis iam sororibus lactandis sæpe viribus exhausta, filium etiam à Deo concessum, repletis diuinitus uberibus nutriebat, nutriebat autem ultra annum & sex menses. Hoc quantum

quantum sit inexhausti bonorum, quæ vere bona sunt, fontis beneficium, intelligunt omnes, qui ingenuorum parentum liberos pessimæ notæ mulieribus tradi, sæpissime & acerbissime conqueruntur, Tu autem cum lacte materno & modestiæ & probitatis guttas, nisi magnopere fallor, non paucas hausisti. Ita contagii vicini metum tibi salutarem reddidit, qui, quæ noxia videntur, in suorum comoda conuertit. Hunc ergo celebra cum Christo, qui tibi etiam tenello, tenellus natus & lactatus est: Tu quidem is es, qui mihi etiam sub maternis uerbis fiduciam dedisti.

Quartum deinde expleueras annum, cum Anno 1717: ipsa nocte mundo uniuerso salutari, quingenti octoginta duo Stollhamenses undis mergerentur, hominum scelere & Numinis vindicta ex abyssu maris in terram lacte alias & melle fluentem prouocatis. Ibi tu, non ut Moses e Nilo per filiam Regis, sed serui alioqui non loquacis monitu, ex inferiori ædium parte in superiorem abductus & in uita conseruatus es.

Ne aquis sæpe exundantibus, ne frigore ac inopia perires inter Stollhamenses, Oldenburgum te, cum sororibus duabus accersebat auia. Viam in æquore congelato, nunquam ante calcatam strauerat omnia potens manus & facilem & breuem. Oldenburgi autem quam de te excipiendo & fouendo certatum sit, latius commemorarem, nisi nunc superessent, quorum offendere modestiam non audeo.

Omnium beneficiorum, nisi uiuere paruum beneficium putamus, minimum nequiquam est, quod in portuhuius urbis tibi contigisse meministi. Perire enim, cum a falsuginosis aquis remotus esses, in dulcibus poteras, nisi adfuisset ille, quem laudant piæ mentes: Venimus per aquas, & idem nos in ubertatem eduxisti. Illius uero prouida cura Juuenem excitauit, nunc honestissimum ciuem ut in Huntam, nullis precibus, nullis promissis permotus insiliret atque te saluum incolumemque efferret.

In patriam pene siccam reuersus, imbuendus eras & pietatis & latini sermonis initiis, Ea ut promptius haurires,
so-

Pf. LXVI,

12.

forores adiuuabant æmulæ , quarum alteram vidisti læta mente ad Christum abeuntem , nimirum vt cogitares quorum et tibi , atque quo itinere contendendum sit , alteram nunc etiam nosti vere germano te amore complecti.

Osternburgum deinde cum parentibus , nutu diuino , deferebaris. Sed & hoc domicilium non ingratum tibi , etiam puero visum esse , nunc etiam , opinor , meministi. Quid illo tempore in hac Schola , Præceptorum industria & fide , in te instituendo præstitum sit , cur ex ea euocatus sis , non commemorabo , ne vel blandiri cuiquam vel detrahere videar. Tu certe Deum etiam hic & in ducibus & in comitibus studiorum præsentem fuisse , merito agnoscis.

Si quid de parente tuo fas est addere , id tu omne supremo vitæ nostræ auctori & custodi tribues. Ille enim me triplici morbo tentatum , ter Osternburgi , e faucibus mortis liberauit.

Cum a Parentibus abires Lipsiam , ad optimarum scientiarum virtutumque mercaturam , quam proquinquum expertus es Deum ! Commorabar in ædibus consobrinæ meæ , in meo olim museo. Bene tibi & cupiebat & faciebat consultissimus Kunholdius. Sed plurima tamen in te contulit , qui neque Theologus salutabatur , quanquam esset , neque sanguinis vinculo coniunctus erat. Iurisconsultorum Antistitem , Auunculi privignum , sed præ filiis pene dilectum , loquor , Illustrem Gribnerum. Ille te , diuinis amoris igniculis incensus & inuitauerat antea cupidissime , & excepit ac habuit semper benignissime.

Quæ ab illo viro consilia , quæ beneficia , quæ exempla viuendi , acceperis , tu non ignoras. Obitus autem eius quot & quanta tibi genuinæ pietatis & patientiæ & sapientiæ documenta ostendit ! Hæc omnia nisi a summi Numinis amore in te manasse fatearis , cæcus omnino sis atque , improbus. Luxisti tu , luximus & nos Gribnerum eo tempore ad spiritus consummatos emigrantem , quo tuis prodesse commodis potissimum cogitabat. Sed intelliges fortasse in posterum , cur Deus ad se vocauerit eum , qui te Lipsiæ deti-

detinere & ornare amplius cupiebat. Recordaberis fortasse eorum quæ suis dicebat optimus Patronus : Quid ego Ioh. XIII, 7, faciam, tu nunc ignoras, sed postea cognosces.

Non ego nunc Bosseckium, Iuris & sapientiæ & probitatis consultissimum, mihi ab annis quadraginta & sex semper coniunctissimum, non Mentzium, Pfeiferum, Olearium, amicos veteres, non Weifios, non Boernerum, non Klaußingium, non Deylingium, non Gottschedium, non Hebenstreitium, non Ioecherum, non Richterum, non Kortholtum commemorabo, quorum te doctrina et exemplis proficere cœlestis voluit benignitas.

Quid autem hoc est? Nonne supremi moderatoris, etiam in te, singularis propensio, quod tu, cum Lipsia post triennium ad tuos excurreres, me non in suburbio sed in Urbe inuenisti, quod redux deinde patrem in patria & præter opinionem & supra meritum ornatum dilectumque vidisti.

Parco illustrissimis, excellentissimis & reverendis nominibus, quorum tibi beneuolentiam conciliauit, qui est ipsa charitas. Prætereo celeberrimos in ciuitatibus aliis nobilissimos viros, quorum te prouidentissimus Pater vel colloquiis egregiis instruxit, vel vita laudabili ad bene agendum instigauit.

Venio tandem ad id, quod hodie, & ab aliquot iam mensibus, est in omnium conspectu positum, quod tibi, ut prima lucis usura, me non præsentem, euenire cœpit. Quam parum ego, homo à teneris imbecillus, expectare, vel etiam optare ausus sim, ut sexagenario maior hoc te loco viderem & compellarem, norunt quidem quodam modo necessariorum hominum nonnulli, nouit tamen vnus rectissime, qui abditos cordium omnium recessus explorat.

Sed ita optauit clarissimus Rector, cuius amicitiam & ipsi & tibi & Scholæ proficuum semper esse opto. Amore enim & beneuolentia, si modo sincera & diuinis vinculis colligata sit, & humanarum rerum tranquillitas & cœlestium beatitas vel maxime continetur. Ita voluit Amplissimus

ur-

urbis patriæ Senatus, consentientibus mirifice suffragiis; ira placuit Illustrissimo, Perillustribus, Illustribus, Generosissimis, Nobilissimis & maxime Reuerendis viris, qui Regio Consistorio præsunt & adsunt; ita visum est Augustissimo Patriæ Patri diuinitus nobis dato ut DEO se atque POPULO totum consecraret. Sed vnde hæc omnia? vnde tam inusitata inter mortales, animorum ad fauendum tibi, tradendamque tibi progeniem honestissimam atque nobilissimam, conspiratio? Nonne ab eo, a quo vno omnia bona, quemadmodum a Sole dispersi per universum orbem radii, descendunt, in cuius manu sunt, instar vndæ, mentes hominum etiam Regum atque Principum virorum? Ille eas ad quoscunque voluerit, inclinat.

Imprudens ergo sis ipse atque improbissimus, ineptus atque impius Tu sis oportet, nisi hanc diuinam curam & insignem & prorsus indebitam agnoscamus ac veneremur perpetuo.

Tu modo, mi Fili, ista ætate tot iam ac tantis, quibus addere apud animum & Deum tuum plura poteris, diuinæ Prouidentia documentis circumfusus, hoc vnum age vt ab vno atque Trino Numine, benignissimo, sapientissimo & potentissimo semper pendeas. Georgius Christianus dictus es, cum Deo redderis & per Christum Spiritumque renasceris. Cogita igitur ipsum auum tuum, a quo Georgii nomen geris; cogita regulam viuendi electam ab eo & sedulo feliciterque seruata: Recte faciendo neminem timeas. Cogita vim nominis ab auo accepti, & ad colendos iuuenum animos te vocatum esse quotidie perpende. Sedulum ergo te atque prouidum in serendo atque irrigando præsta, augmentum autem ab eo, qui augere unus potest, pie patienterque desidera & expecta. Christiani nomen indeptus es a viro, qui magnus inter Stollhamenses & erat & habebatur, sed vanitatis rerum humanarum memorabile extitit monumentum. Tu in id omnistudio incumbere, id a Deo, Christi nomine ardentissimis votis efflagita, ut & ipse te vere Christianum exhibeas & eos qui te audiunt, Christi fan-

sanguine redemptos, & nunc Patriae & olim Christo saluos repræsentare possis.

Sic tibi Dominus æternum providebit, & omnibus quæ vanitati obnoxia sunt, bullæ instar, fumique pereuntibus, hæreditatem largietur neque marcescentem unquam neque corrumpendam. Si quid præterea opus est, diuina, quæ his tibi viginti quinque annis, prope modum elapsis, prospexit, munificentiâ suppeditare non dedignabitur!

Vos, qui filium meum, Vestrum Con-Rectorem, vel nunc auditis vel in posterum audietis, iuuenes, non id modo considerate, quid a vobis expectent honesti, reuerendi & generosissimi Parentes, sed hoc maxime cogitate, hunc vobis, Deo duce, ad Deum adiunctum esse comitem. Sprete igitur & abiectis, quæ puerilia, quæ inania, quæ terrena sunt, ad ea quæ mascula, quæ solida, quæ diuina sunt, omni animi impetu contendite.

Vos, viri doctissimi, & optimi, olim Præceptores & Commilito, nunc, Deo ita disponente, Collegæ, tu que omnibus præpositæ, Rector, Vos, inquam, omnes maiorem in modum rogo, amicos vos filio, amicos mihi, amicos Deo demonstrate, de diuino præsidio extra omnem dubitationem certi ac securi.

Quid vobis dicam, qui in Senatu vrbs grauissimo, qui in splendidissima horum Comitatum gubernatione ciuili & sacra DEO & Regi adestis? Seruate hanc, quam Deus indidit, mentem in filium, in meos & in me ipsum & huic pietate atque eruditionis palæstræ ita fauete, ut Vos vestrosque omnes Summo rerum arbitro curæ singulari esse experiamini & nunc & in supremo orbis iudicio.

Tu vero, a quo, per quem, ad quem sunt omnia, ignosce misero. neque tam recte semper volenti, ac debebam, neque tantum valenti, quantum cuperem. Supple per Filium Tuum, æternitatis patrem, quæ meis gratiis, desideriiis atque viribus desunt. Prospice huic scholæ, ut tuum regimen ac tutamen quærant & inueniant, qui docent & discunt; prospice Curiæ, vt cu-

B

ret,

ret, quæ tua sunt & Tuis curis ipsa ornatur; Prospi-
ce Regimini, vt tuo arbitrio omnia administret, tuisque
presidiis fultum Tibi atque Regi semper placeat. Pro-
spice Regi & Regiæ domui, vt per Te regnet, vt tuis
auspiciis floreat, vt, quando tibi Patri omnia regna
tradentur, cum iis qui usque ad fines temporum Da-
niæ imperauerint, stirpe sanctissima & beatissima, æ-
ternum in solo Christi sedeat CHRISTIANVS SEXTVS!

